

Parlamentul României Camera Deputaților

EXPUNERE DE MOTIVE

pentru modificarea și completarea Legii nr.351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a IV-a – Rețeaua de localități și a Legii administrației publice locale nr. 215/2001

În aceste momente de transformări economice și financiare, într-o lume exploatată excesiv din pricina unui model de dezvoltare nesustenabil, orașele ocupă un loc central în ceea ce privește schimbarea modului nostru de viață, stimularea creativității, atragerea de talente, sprijinirea șomerilor să își găsească din nou un loc de muncă și crearea de legături de cooperare între acestea. Națiunile, regiunile și orașele României și ale Europei, în egală măsură, se confruntă cu o triplă provocare: să facă față schimbărilor climatice și să reducă emisiile de CO₂, să creeze locuri de muncă și creștere economică și să asigure o aprovizionare cu energie suficientă. Vestea cea bună este că nu trebuie să găsim trei soluții, pentru că, în opinia noastră, există un singur răspuns: creșterea durabilă și ecologică. De aceea trebuie să investim în orașele noastre, întrucât ele au un rol central de jucat în redresarea economică, de exemplu prin investiții în infrastructura urbană, în eficiența energetică și în inovare.

Schimbările intervenite în ceea ce privește repartizarea populației României atât în mediul urban cât și în rural, modificările demografice intervenite ca urmare a scăderii natalității, creșterii speranței de viață, binecunoscuta migrare, consacrată ca atare ca veritabil exod, a unei părți importante din populația activă (20 – 40 ani) dar și din cea vârstnică, pot crea pe lângă neajunsuri, și premise favorabile unor adaptări ale structurilor administrative teritoriale și ale mediului de afaceri la noile condiții.

Astfel, atât factorii de decizie din cadrul structurilor administrative locale mai mici, cum ar fi municipiile de rangul II, cât și factorii de influență, reprezentativi, din mediul de afaceri au conștientizat necesitatea creării unor structuri asociative care să permită stabilirea unor obiective de interes comun pentru un număr de 2, 3 sau mai multe localități, o creștere a eficienței în gestionarea fondurilor comune, precum și a forței de muncă locale. Aceste eforturi, pentru a deveni mai vizibile și interesante pentru mediul de afaceri, pentru potențialii investitori, au un efect benefic și pentru administrația centrală și bugetul general consolidat, investițiile în infrastructură, apreciate de aceste asocieri (zone metropolitane) ca fiind necesare dezvoltării zonei, fiind suportate preponderent din fonduri puse la dispoziție de Asociație sau din fonduri europene atrase prin proiecte asumate de către Asociație și mai puțin sau chiar deloc din fonduri de la bugetul general consolidat.

În același timp, sunt bine știute cerințele anumitor programe europene de finanțare ce impun, în condițiile de eligibilitate existentă, unor structuri și organisme bine determinate, constituite juridic, reguli, proceduri și algoritmi de distribuire a fondurilor solicitate.

În condițiile în care, în mod evident, există discrepanțe majore în ceea ce privește gradul de dezvoltare al diferitelor regiuni naționale dar și pentru a oferi conținut conceptului de creștere durabilă, este necesar, pentru o dezvoltare echilibrată pe tot cuprinsul teritoriului țării, a se crea condițiile legislative favorabile constituirii unor parteneriate voluntare pentru înființarea unor zone metropolitane în jurul municipiilor de rangul II aflate la distanțe mai mari de 30 Km de orice municipiu de rangul I sau de Capitala României.

O astfel de dezvoltare zonală va avea impact direct și asupra zonelor limitrofe ale municipiilor de rangul II implicate în constituirea și dezvoltarea unor parteneriate pentru crearea de zone metropolitane, ceea ce va conduce la necesitatea protejării cadrului natural prin completarea legii în vederea includerii acestor municipii de rangul II în rândul celor pentru care exista deja obligativitatea înființării de centuri sau zone verzi.

Ținând cont de marile probleme bugetare prezente și viitoare generate de cheltuielile cu salariile și pensiile, este foarte probabilă creșterea impozitelor pe proprietate.

De asemenea, este de așteptat ca, în următorii 10-15-20 de ani, cel puțin 35-40% din actualii proprietari imobiliari/ funciari să atingă ori depășească speranța medie de viață; este deci previzibilă inversarea piramidei contribuabililor: de la multe proprietăți cu mulți proprietari vom ajunge rapid, în cel mult două decenii, la multe proprietăți cu puțini proprietari.

Ca urmare a acestei stări de fapt, implementarea conceptului de zona metropolitană, inclusiv la nivelul municipiilor de rang II, cu toate avantajele sale (acces la finanțări pentru infrastructură prin cooperare instituțională directă între UAT-uri de ranguri diferite) ar duce la diminuarea efectelor negative descrise mai sus, generate de migrația externă și internă (urban spre rural), a persoanelor, întrucât ar permite ca administrația locală a UAT de domiciliu și, implicit, serviciile publice, să își urmeze cetățeanul, respectiv, contribuabilul/ consumatorul, în proximitatea geografică.

Este de dorit ca serviciul public/ societatea publică de furnizare a apei potabile din reședința de județ să nu înregistreze pierderi în cazul în care un consumator își stabilește, fie și temporar/ sezonier, reședința într-un UAT învecinat în care, ca urmare a dezvoltării inegale, nu există rețea de apă potabilă sau aceasta nu acoperă în totalitate localitatea.

La fel, în cazul gazelor naturale, este de dorit ca diminuarea consumului în rețeaua urbană să fie compensată de creșterea acestuia în rețeaua din localitățile rurale învecinate, în detrimentul încălzirii cu lemne, mai ales a celor de proveniență ilicită.

Și în cazul energiei electrice este de dorit ca sporirea numărului de consumatori/ racorduri din mediul rural să poată susține investiții în extinderea și modernizarea rețelelor fără a afecta în niciun fel efortul de reabilitare a celor din mediul urban.

Astfel, cooperarea instituțională directă între UAT-uri învecinate de rang diferit, asociate în zone metropolitane, ar permite, cu precădere în cazul municipiilor de rang II și al localităților învecinate, să își conjuge eforturile pentru diminuarea (în primă fază) a decalajelor de dezvoltare între zonele adiacente reședințelor de județ, favorizate de actuala formulare a Legii zonelor metropolitane.

Depopularea urbană cauzată de migrația internă, urban spre rural, mai ales dinspre urbanul mic spre rural și în special a vârstnicilor creează numeroase probleme legate de gestionarea proprietății private din municipii/ orașe. În sens invers, scăderea mai puțin vertiginosă a populației de vârstă tânără din mediul rural împune societății să utilizeze această resursă pentru echilibrarea contribuțiilor și a consumului între urbanul mare, urbanul mic și rural. Această situație poate fi însă determinată doar dacă și doar atunci când, inclusiv ca urmare a implementării

generalizate, de către autoritățile locale, a modificărilor propuse pentru îmbunătățirea Legii zonelor metropolitane, municipiile de rang II vor reuși, împreună cu UAT-urile învecinate, să își asigure propria creștere economică într-un ritm apropiat de media regiunii de dezvoltare din care fac parte.

Pentru motivele mai sus enumerate și în baza datelor statistice puse la dispoziție de INSSE, societăți publice de furnizare a apei potabile, distribuitori regionali de gaze naturale și Ministerul Afacerilor Interne, integrate într-un studiu exhaustiv anexat prezentei inițiative legislative, am înaintat această propunere de modificare a Legii nr. 351/2001 și a Legii nr. 215/2001 pe care o supunem dezbaterii și aprobării Parlamentului.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

STUDIU DE FUNDAMENTARE A EXPUNERII DE MOTIVE pentru modificarea și completarea art.7 alin.1 și art.10 din Legea nr.351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național Secțiunea a IV-a –Rețeaua de localități și a Legii administrației publice locale nr. 215/2001.

INTRODUCERE

Schimbările intervenite în ceea ce privește repartizarea populației României atât în mediul urban cât și în rural, modificările demografice intervenite ca urmare a scăderii natalității, creșterii speranței de viață, migrarea unei părți importante din populația activă (20 – 40 ani) dar și din cea vârstnică, au creat, pe lângă neajunsuri, și premise favorabile unor adaptări ale structurilor administrative teritoriale și ale mediului de afaceri la noile condiții.

Astfel, atât factorii de decizie din cadrul structurilor administrative locale mai mici, de felul municipiilor de rangul II, cât și factorii de influență, reprezentativi, din mediul de afaceri au conștientizat necesitatea creării unor structuri asociative care să permita stabilirea unor obiective de interes comun pentru un număr de 2, 3 sau mai multe localități, o creștere a eficienței în gestionarea fondurilor comune, precum și a forței de muncă locale. Aceste eforturi, pentru a deveni mai vizibile și interesante pentru mediul de afaceri, pentru potențialii investitori, au un efect benefic și pentru administrația centrală și bugetul general consolidat, investițiile în infrastructură, apreciate de aceste asocieri (zone metropolitane) ca fiind necesare dezvoltării zonei, fiind suportate preponderant din fonduri puse la dispoziție de Asociație sau din fonduri europene atrase prin proiecte asumate de către Asociație și mai puțin sau chiar deloc din fonduri de la bugetul general consolidat.

În condițiile în care, în mod evident există discrepante majore în ceea ce privește gradul de dezvoltare al diferitelor regiuni naționale este necesar, pentru o dezvoltare echilibrată pe tot cuprinsul teritoriului țării, a se crea condițiile legislative favorabile creării unor parteneriate voluntare pentru constituirea unor zone metropolitane în jurul municipiilor de rangul II aflate la distanțe mai mari de 30 Km de orice municipiu de rangul I sau de Capitala României.

O astfel de dezvoltare zonală va avea impact direct și asupra zonelor limitrofe ale municipiilor de rangul II implicate în constituirea și dezvoltarea unor parteneriate pentru crearea de zone metropolitane, ceea ce va conduce la necesitatea protejării cadrului natural prin completarea legii în vederea includerii acestor municipii de rangul II în rândul celor pentru care exista deja obligativitatea înființării de centuri sau zone verzi.

Pentru o mai facilă percepere a fenomenului și a necesității adaptării legislației privind amenajarea teritoriului național la noile condiții sociale, demografice și economice se impune dezvoltarea motivelor / argumentelor aduse în sprijinul modificărilor propuse pentru Legea 351/2001, cu atât mai mult cu cât analiza fluctuației demografice în România în ultimii 5 ani arată o evoluție mai mult decât îngrijorătoare. În total și în defalcări pe județe, regiuni de dezvoltare, regiuni istorice și, mai ales, pe grupe de vârstă, dezechilibrele vizibile în datele oferite de INSSE indică apropierea unei serii de șocuri demografice cu efecte profund negative în viața economică și socială.

Astfel :

SITUAȚIA ÎN URBANUL MIC

În ansamblu, aceasta nu este mult diferită nici în orașele mici și nici în mediul rural. Apar însă diferențe pe care le semnalăm în cele ce urmează:

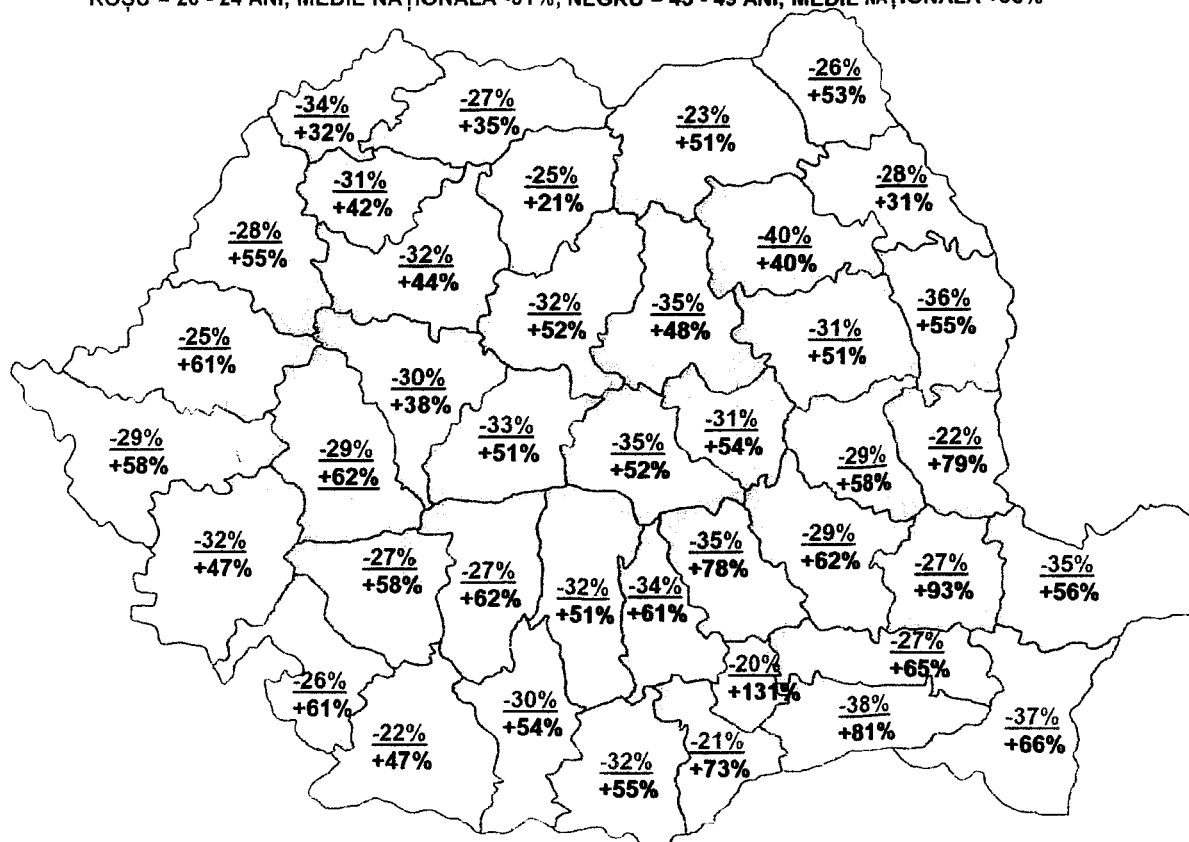
În urbanul mic, creșterea numărului locuitorilor cuprinși în segmentul de vârstă 45-49 de ani este de +55%, puțin mai mică decât media creșterii în urbanul mare, de +58%, iar scăderea numărului de locuitori din grupa de vârstă 20-24 de ani este, la fel, mai mică dar într-o proporție mai mare din total decât în urbanul mare: -31% în urbanul mic față de -39% în reședințele de județ.

Și aici sunt diferențe majore între județe: astfel, creșterea numărului celor din grupa de vârstă 45-49 de ani este mult mai mare în urbanul mic din județele Ilfov (+131%), Brăila (+93%), Călărași (+81%), Galați (+79%), Prahova (+78%), Giurgiu (+73%) și mult mai mică în județele Alba (+38%), Maramureș (+35%), Satu Mare (+32%), Iași (+31%) și Bistrița (+21%).

Pe grupa de vârstă 20-24% cu domiciliul în urbanul mic, scăderile în intervalul 2012-2017 sunt mai temperate decât cele din reședințele de județ.

Peste media națională calculată pentru urbanul mic, de -31%, sunt județele Neamț (-40%), Călărași (-38%), Constanța (-37%), Harghita, Brașov și Tulcea (-35%). Sub media națională sunt județele Suceava (-23%), Dolj și Galați (-22%), Giurgiu (-21%) și Ilfov (-20%).

EVOLUȚIE GRUPE VÂRSTĂ CRITICE, EXCLUSIV URBAN MIC, 2012 => 2017
 ROȘU = 20 - 24 ANI, MEDIE NAȚIONALĂ -31%, NEGRU = 45 - 49 ANI, MEDIE NAȚIONALĂ +55%

SITUAȚIA ÎN MEDIUL RURAL

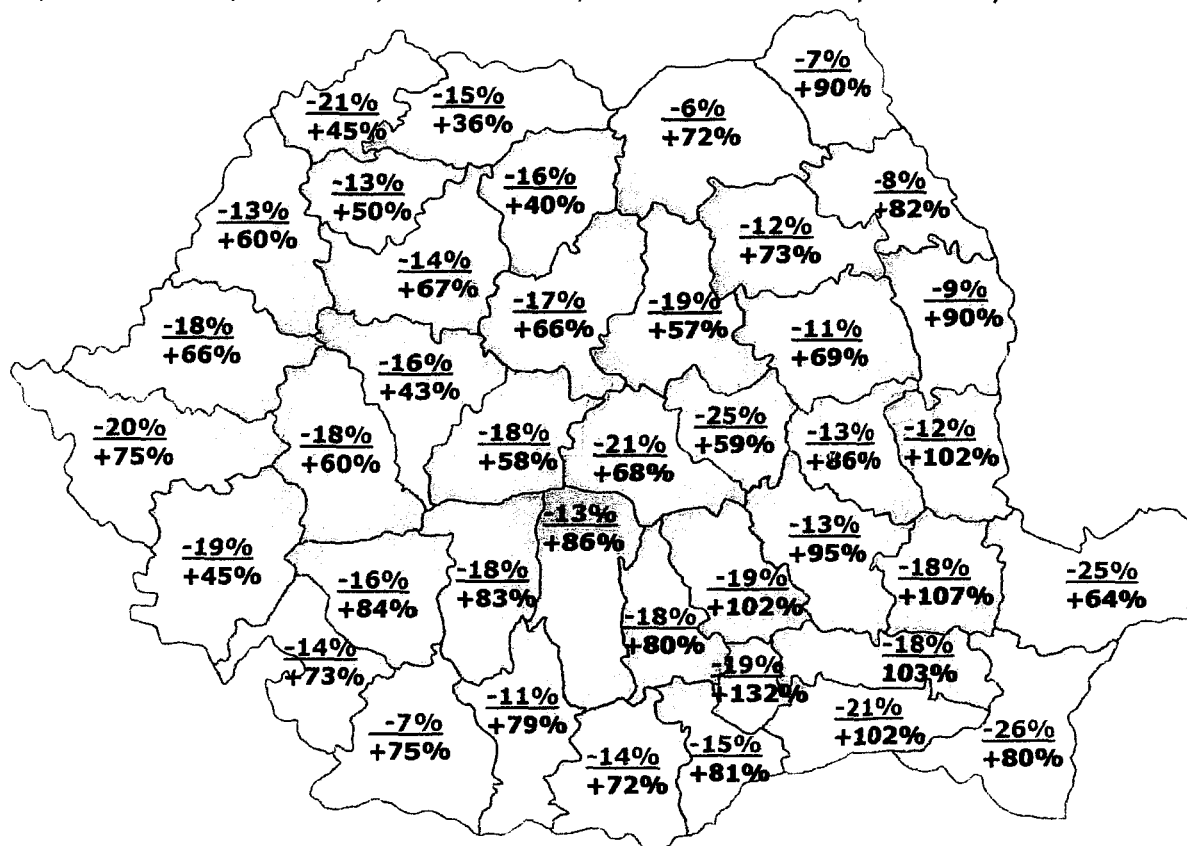
Însă cel mai mare dezechilibru îl regăsim în mediul rural, pe grupa de vârstă 45-49 de ani. În intervalul 2012 – 2017, numărul celor care au această vârstă și au domiciliul în mediul rural a crescut cu +75%. Mai exact, de la 473.417 persoane la 1 ianuarie 2012 la 832.395 persoane la 1 ianuarie 2017.

Creșteri de peste 100% sunt în mediul rural din județele Ilfov (+132%), Brăila (+107%), Ialomița (+103%), Călărași, Prahova și Galați (+102%). În aceste județe, populația rurală cu vârsta între 45 și 49 de ani s-a dublat în doar 5 ani.

Cele mai mici creșteri sunt înregistrate în județele Satu Mare (+45%), Alba (+43%), Bistrița (+40%) și Maramureș (+36%)

Pe grupa de vârstă 20-24 de ani, scăderea celor care domiciliază în mediul rural este cea mai mică. Media națională în rural este de -15% față de -31% în urbanul mic și -39% în urbanul mare, cu diferențe notabile între situația din județele Constanța (-26%), Tulcea și Covasna (-25%), Brașov, Călărași și Satu Mare (-21%) și cele din județele Vaslui (-9%), Iași (-8%), Dolj și Botoșani (-7%) și Suceava (-6%).

EVOLUȚIE GRUPE VÂRSTĂ CRITICE, EXCLUSIV RURAL, 2012 => 2017
ROȘU = 20-24 ANI, MEDIE NAȚIONALĂ - 15%, NEGRU = 45 - 49 ANI, MEDIE NAȚIONALĂ +75%

Pentru conformitate, iată situația și din reședințele de județ

SITUAȚIA ÎN REȘEDINȚELE DE JUDEȚ ȘI ÎN MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Reședințele de județ în care creșterea numărului celor din grupa de vârstă 45-49 este mult peste media națională sunt: Iași (+95%), Vaslui și Tulcea (+82), Galați, Brăila, Constanța și Slobozia (+74%), Călărași (+73%), Arad (+69%), Ploiești (+71%), București (+70%) Deva și Pitești (+65%), Piatra Neamț (+62%), Buzău (+59%), Timișoara (+56%).

Cele mai mici creșteri ale numărului celor din grupa de vârstă 45-49 de ani sunt înregistrate în Botoșani (+31%), Satu Mare (+32%), Alba și Olt (câte +34) și Bistrița (+21%).

Ca observație, acesta este un indicator al efectelor industrializării din anii 60-70-80, perioadă în care un mare număr de oameni au fost îndreptați către orașele în care acum înregistrăm cele mai mari creșteri.

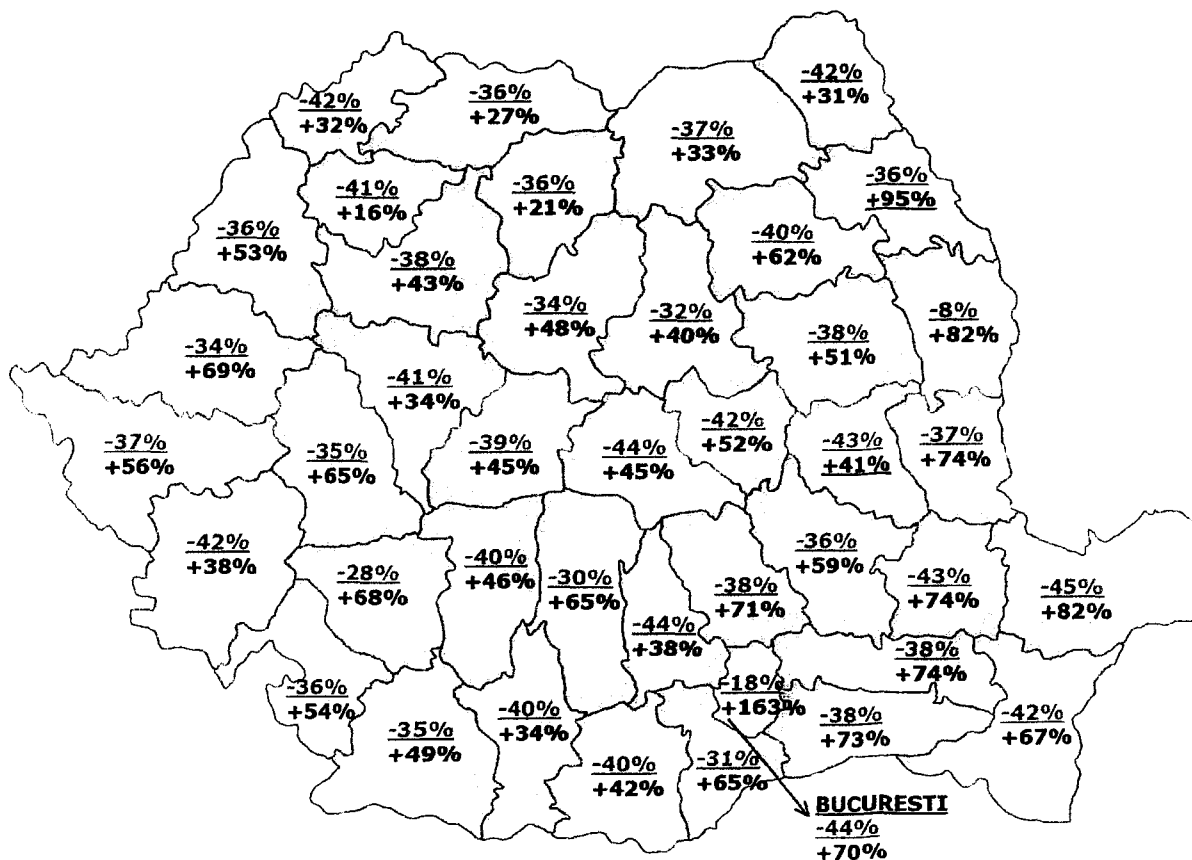
Cealaltă grupă de vârstă cu fluctuație critică este grupa de vârstă 20-24 de ani. În intervalul 2012 – 2017, numărul celor cuprinși în această grupă de vârstă a scăzut în reședințele de județ și în București, în medie, cu -39%. Însă efectul scăderii natalității la începutul anilor 90 nu s-a manifestat peste tot în egală măsură.

Peste medie se situează Tulcea (-45%), București, Târgoviște și Brașov (-44%), Brăila și Vrancea (câte -43%), Constanța, Botoșani, Caraș Severin, Satu Mare și Covasna (câte -42%)

Cu scăderi semnificativ sub media națională de -39% sunt Pitești (-30%) și Târgu Jiu (-28%).

Cea mai mică scădere a numărului de locuitori din reședințele de județ cu vârsta între 20 și 24 de ani este în Vaslui, de -8%.

EVOLUTIE GRUPE VÂRSTĂ CRITICE, EXCLUSIV MUNICIPII RESEDINȚĂ JUDEȚ, 2012 => 2017
ROȘU = 20-24 ANI, MEDIE NAȚIONALĂ -39%, NEGRU = 45-49 ANI, MEDIE NAȚIONALĂ +58%

Primul val al șocului demografic, estimat a avea impact maxim după anul 2030, este consecința directă a scăderii natalității de la începutul anilor 90, determinată atât de măsurile reparatorii de după dezastruoasa politică demografică din comunism cât și de factorii economici ai tranziției la economia de piață.

Următorul val al șocului demografic estimăm că va urma atunci când cei care au acum vârsta de până la 19 ani vor trebui să susțină, prin contribuții la fondul public de pensii, pe cei care au acum peste 40 de ani.

Numărul celor care sunt acum minori este la cote minime, cu nuanța că este perceptibilă o stabilizare a acestei situații. Cel puțin în ultimii 5 ani nu sunt înregistrate fluctuații majore.

Pentru a avea imaginea disproporției, la 1 ianuarie 2017 în reședințele de județe aveau domiciliul 1.428.717 persoane cu vârsta 0-19 ani în timp ce numărul celor cu vârsta între 30 și 50 de ani era dublu, de 2.925.701 persoane.

Problema asupra căreia atragem atenția este că între anii 2012 – 2017, numărul celor din grupa de vârstă 45 – 49 de ani crește spectaculos iar numărul celor aflați în grupa de vârstă 20 – 24 de ani a scăzut dramatic. În urbanul mare (reședințele de județ și în București) vorbim despre +58% pe 45-49 de ani și de -39% pe 20-24 de ani.

În urbanul mic, atât creșterea cât și scăderea rămân la valori mari însă ceva mai scăzute față de urbanul mare: +55% pe 45-49 de ani și -31% pe grupa de vârstă 20-24 de ani.

În mediul rural, numărul celor din grupa de vârstă 45-49 de ani a crescut cu 75% în ultimii patru ani (un procent de creștere mult mai mare decât în mediul urban) iar numărul celor din grupa de vârstă 20 – 24 de ani a scăzut cu 15% (un procent de scădere mult mai mic decât în mediul urban).

EFACTE NEGATIVE PE TERMEN SCURT ȘI MEDIU

Precizăm că în toate situațiile de mai sus este vorba despre numărul persoanelor cu domiciliul înregistrat la data de 1 ianuarie a anilor 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 și 2017. Dintre aceștia trebuie scăzut numărul celor care sunt plecați în străinătate, dacă acest număr ar fi știut și ar fi posibilă atribuirea pe localități, pe județe sau măcar pe medii (urban, urban mic și rural).

În fața acestei evidențe atragem atenția, în cel mai serios și responsabil mod posibil asupra efectelor negative generate nu doar de fenomenul depopulării în ansamblu ci și al dezechilibrelor majore înregistrate între grupele de vârstă.

Estimăm că, înafara sistemului de pensii, vor „ceda” toate celelalte sisteme care funcționează în temeiul contribuției/ plăților făcute de un număr mare de persoane.

În mare primejdie sunt și sistemele de sănătate, atât cel public dar și cele private, întrucât se bazează pe contribuția celor activi iar consumul resurselor revine (înafara căpușelor alimentate din bugetele Casei Naționale/ Caselor Județene de Asigurări de Sănătate) celor afectați în primul rând de boli cronice, al căror număr este previzibil să crească pe fondul impactului redus al măsurilor de prevenție, cauzat în primul rând de subfinanțare.

Estimăm sincope serioase (spre colaps în multe UAT-uri) și în administrația publică locală, întrucât specific României este numărul și proporția enormă de proprietari. Biologic, în 10-15-20 de ani vom avea o piramidă inversată. De la mulți proprietari cu multe proprietăți vom ajunge la puțini proprietari cu multe proprietăți. Costul cu taxele și impozitele pe proprietate (apartamente, case, terenuri) va ajunge

de nesuportat pentru cei care vor moșteni 1-2-3 locuințe în cel puțin două medii (reședințe de județ/ urban mic și rural) plus terenurile agricole aferente, pe care nu vor avea cui să le vândă.

Precizăm că, în ciuda eforturilor noastre, nu am identificat o situație, nici măcar parțială, a familiilor/ persoanelor singure fără copii. A nu se confunda cu gospodăriile în care mai locuiesc sau nu cei din cea de a doua sau a treia generație ci a celor care nu au copii și, implicit, moștenitori.

Administrațiile locale se vor confrunta cu un număr în creștere de proprietăți potențial nerevendicate, fie din cauza lipsei moștenitorilor fie din cauza faptului că moștenitorii vor evita revendicarea unor proprietăți aflate la mare distanță sau/ și grevate de datorii, atât către privați cât și către bugetele locale.

Aceste cazuri se vor alătura celor care deja sunt abandonate.

Reducerea numărului de locuitori, din cauze demografice sau/ și migrație și, pe cale de consecință, reducerea numărului de consumatori, este cel mai mare pericol pentru viabilitatea sistemelor de utilități publice.

În ceea ce înseamnă apa potabilă distribuită populației, am analizat situația acestui indicator în reședințele de județ.

Astfel, în anul 2000, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor casnici în reședințele de județ și în municipiul București era de 746.654 mii mc, ceea ce reprezenta 67,52% din cantitatea total distribuită pentru uzul casnic în România (1.105.789 mii mc), mediul urban mic având 230.042 mii mc. (21,15%) iar mediul rural 122.772 mii mc. (11,29%).

În anul 2012, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor casnici în România a coborât la 681.851 mii mc. În toată țara a fost distribuită mai puțină apă potabilă decât în reședințele de județ cu 12 ani în urmă, din care urbanul mare: 425.525 mii mc (62,40% din total), urbanul mic: 105.760 (15,51% din total) iar mediul rural 151.566 (22,22% din total).

În anul 2015, cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor casnici în reședințele de județ și în municipiul București a scăzut la 296.311 mii mc, ceea ce a reprezentat 52,78% din cantitatea totală distribuită pentru uzul casnic în România (561.322 mii mc). Urbanul mic: 98.302 mii mc (17,92%) iar mediul rural: 159.329 mii mc (29,04% din total).

Atașăm și harta scăderii volumului de apă potabilă distribuite pentru uzul casnic în reședințele de județ pe perioada 2012 – 2015 (pentru a o suprapune pe perioada de analiză a fluctuației grupelor de vârstă a locuitorilor).

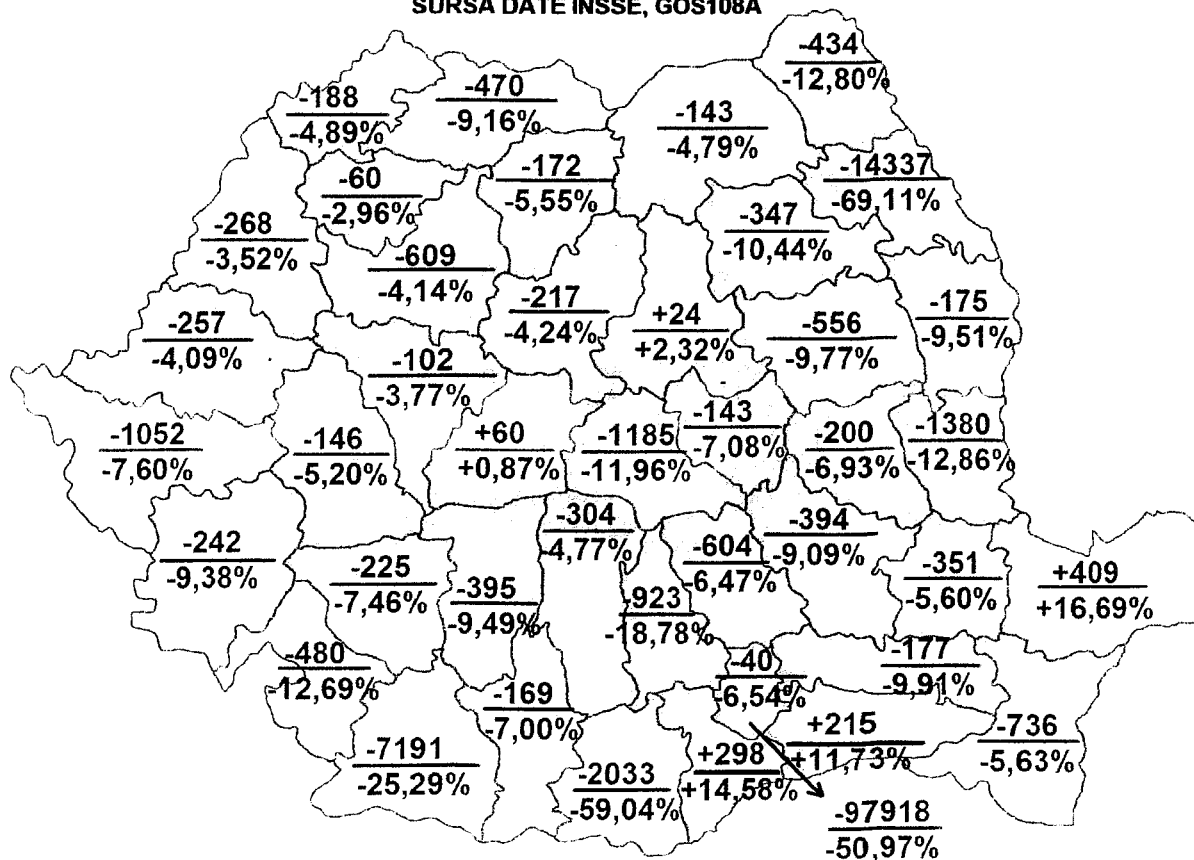
Singurele reședințe de județ în care volumul de apă potabilă distribuită a crescut în 2015 față de anul 2012 sunt Tulcea (+409 mii mc/ +16,69%) Giurgiu (+298 mii

mc/ +14,58%), Călărași (+215 mii mc/ +11,73%), Sibiu (+60 mii mc/ 0,87%) și Miercurea Ciuc (+24 mii mc/ +2,32%) și au fost determinate în principal dar nu exclusiv, de finalizarea unor lucrări de extindere a rețelei de apă potabilă. Astfel, lungimea rețelei de apă potabilă a crescut în Tulcea de la 163 la 170 km, în Giurgiu, de la 158 km la 175 km, în Sibiu de la 349 la 351 km iar în Miercurea Ciuc de la 103 la 109 km.

Scăderi au fost înregistrate în toate celelalte reședințe de județ. Cele mai mari scăderi, procentual, sunt consemnate în Iași (-69,11%/ -14.337 mii mc), Alexandria (-59,04%/ -2033 mii mc), București (-50,97%/ -97.918 mii mc), Craiova (-25,29%/ -7.191 mii mc), Galați (-12,86%/ -1.380 mii mc) și Botoșani (-12,80%/ -434 mii mc). Scăderea volumului de apă potabilă distribuită în municipiul Iași pentru uzul casnic poate fi pusă, în general, pe seama scăderii kilometrului de rețea ca urmare a decuplării de la rețeaua urbană a unor localități învecinate. Astfel, în Iași, numărul de kilometri de rețea apă potabilă a scăzut de la 708 la 485.

Însă în București, rețeaua a crescut de la 2.267 km la 2.800 km, în Craiova a crescut de la 535 km la 551 km, în Botoșani a crescut de la 286 km la 305 km iar în Alexandria și Galați a rămas la fel. 173 km în Alexandria și 572 km în Galați.

**EVOLUȚIE CANTITATE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ CONSUMATORILOR, UZ CASNIC
EXCLUSIV REȘEDINȚE JUDEȚ ȘI MUNICIPIUL BUCUREȘTI, MII METRI CUBI ȘI PROCENTE, 2012 => 2015
SURSA DATE INSS, GOS108A**

Un al doilea motiv pentru scăderea volumelor de apă potabilă distribuită consumatorilor casnici în reședințele de județ este înlocuirea sistemelor de facturare, cu costurile de rigoare, impuse consumatorilor. Astfel, în mod progresiv, se trece de la sistemul de facturare pașal la unul contorizat cu apometre.

Procentual, media scăderii volumului de apă distribuit în reședințele de județ a scăzut între 2012 și 2015 cu -13,61%.

Se pot intui astfel două probleme majore: sistemele de producere/ distribuire apă potabilă nu pot funcționa în pierdere. Dacă vând din ce în ce mai puțini metri cubi, societățile comerciale/ serviciile publice sunt obligate să nu coboare sub pragul rentabilității. Ca urmare, ori costurile vor fi reduse pe măsura consumului și implicit a încasărilor ori curba descendentă a consumului va genera o curbă ascendentă a prețului facturat. Astfel, un număr mai mic de consumatori va avea obligația de a plăti un număr mai mare de lei pentru metrul cub de apă potabilă, doar pentru a feri sistemul de producere/ distribuție de pierderi.

Cea de a doua problemă majoră a sistemelor de producere/ distribuire apă potabilă și a rețelelor aferente este generată de închiderea sistemelor de termoficare din reședințele de județ.

Urmare a acestui fenomen generalizat ar trebui să fie creșterea consumului de apă potabilă, întrucât boilerele și centralele de apartament produc apă caldă folosind apa din rețeaua de apă potabilă. Numai că am constatat fenomenul invers: consumul de apă potabilă scade pe scară largă, în continuu, chiar și în orașele în care debransările de la sistemul centralizat și montarea de boilere/ centrale termice duc chiar la închiderea sistemelor centralizate de termoficare.

Problema se amplifică și mai mult atunci când analizăm consumul casnic de gaze naturale.

Volumul gazelor naturale distribuite consumatorilor casnici în reședințele de județ și în municipiul București a fost de 2.338.010 mii mc în anul 2000 și a scăzut până la 1.696.432 mii mc în anul 2012, în anul 2015 fiind de 1.674.002 mii mc.

Asta deși în reședințele de județ și în municipiul București au fost montate sute de mii de boilere/ centrale termice de apartament, fiind numeroase cazurile în care a fost închisă termoficarea în sistem centralizat.

Cu excepția reședințelor de județ în care rețeaua de gaze naturale a fost introdusă/ a fost extinsă cu mai mult de 50% după anul 2.000 (Giurgiu, Tulcea, Constanța, Alexandria, Oradea, Vaslui), volumul gazelor naturale distribuite pentru uz casnic (inclusiv centrale de apartament) ori scade ori nu crește pe măsura așteptărilor ca

urmare a închiderii sistemelor centralizate de termoficare sau a debransării a mii/ zeci de mii de apartamente conectate la acestea.

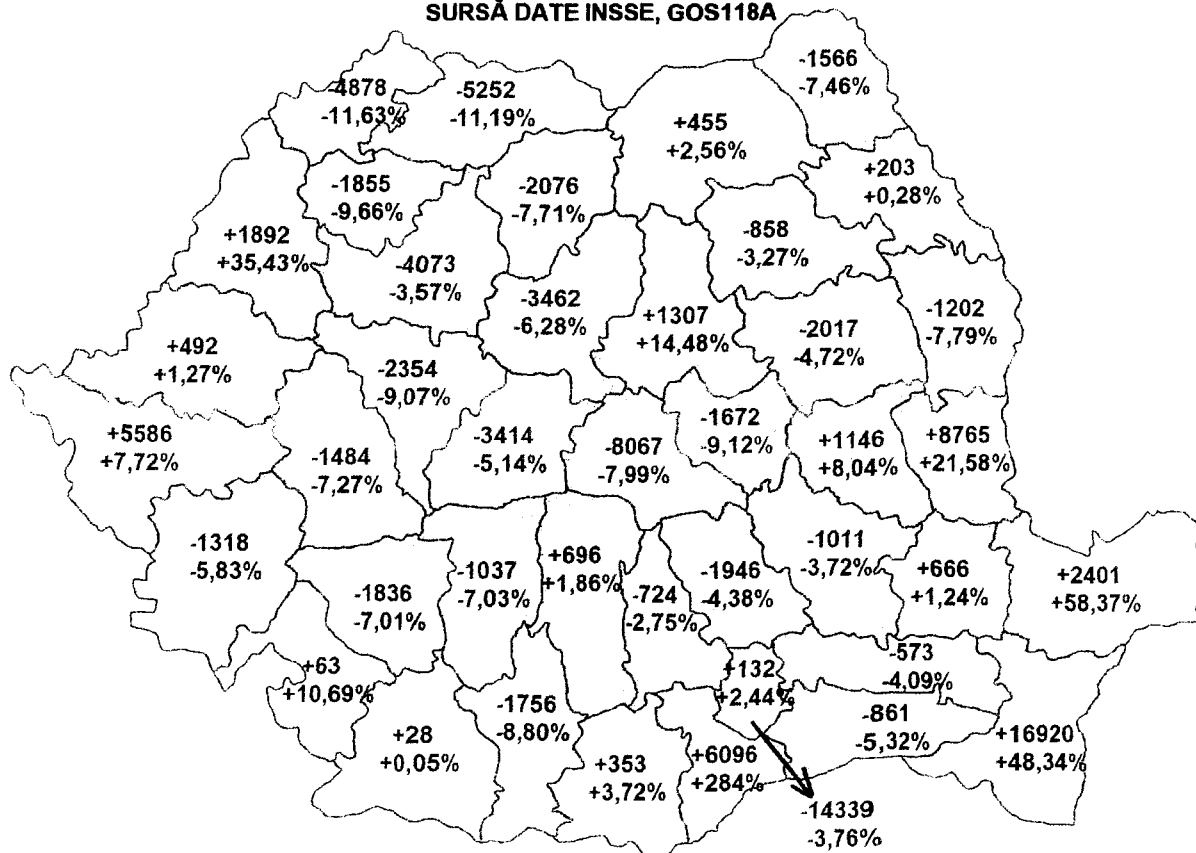
Astfel, față de anul 2012, cele mai mari creșteri procentuale sunt înregistrate în Giurgiu (+284% / 6.096 mii mc), Tulcea (+58,37% / 2.401 mii mc), Constanța (+48,34% / +16.920 mii mc), Oradea (+35,43% / 1.892), Galați (+21,58% / +8.765 mii mc), Miercurea Ciuc (+14,48% / 1.307 mii mc)

Sunt înregistrate și scăderi, în 24 de municipii reședință de județ și în municipiul București. Cele mai mari scăderi procentuale sunt în Satu Mare (-11,63% / -4.878 mii mc), Baia Mare (-11,19% / -5.252), Zalău (-9,66% / -1.855 mii mc), Sf. Gheorghe (-9,12% / -1.672 mii mc), Alba Iulia (-9,07% / -2.354 mii mc), Slatina (-8,80% / -1.756 mii mc), Brașov (-7,99% / -8.067 mii mc).

Or, în ultimii ani, în România au fost montate poate milioane de boilere și de centrale termice pe gaze. Care folosesc pentru a produce apă caldă apa din rețeaua de apă potabilă.

Cu toate acestea, volumul de apă potabilă distribuit scade iar în ansamblu, volumul de gaze naturale distribuit nu crește.

**EVOLUȚIE GAZE NATURALE DISTRIBUITE CONSUMATORILOR, UZ CASNIC,
EXCLUSIV REȘEDINȚE JUDEȚ ȘI MUNICIPIUL BUCUREȘTI, MII METRI CUBI ȘI PROCENTE, 2012 => 2015
SURSĂ DATE IN SSE, GOS118A**

Societatea în ansamblu (aleși, alegători, autorități, societate civilă, presă) a identificat corect drept problemă generalizată plecarea din țară a tinerilor, cu toate

efectele negative nominalizate și studiate până acum, de la „secarea”resursei umane necesare în piața muncii din România și până la abandonul copiilor, pe care cei care muncesc în străinătate îi lasă în grija vârstnicilor ori chiar a statului.

Atragem atenția în cel mai serios mod că, fără a minimiza absolut deloc problema migrației externe a tinerilor, în cautarea unui trai mai bun, problema României devine migrația internă a vârstnicilor, în căutarea unui trai mai ieftin.

Scăderea, pe alocuri drastică, a consumurilor de apă potabilă, energie termică și faptul că distribuția gazelor naturale nu înregistrează creșterile așteptate de situația dificilă cu care se confruntă termoficarea în sistem centralizat nu poate fi pusă exclusiv pe seama tinerilor care părăsesc reședințele de județ și urbanul mic.

Adăugăm contorizarea individuală (care impune corelarea consumului cu resursele financiare) și amploarea luată de lucrările de termoizolare în primul rând a blocurilor, indiferent dacă sunt sau nu finanțate de primărie, modificarea stilului de viață, ceea ce duce la o altă structură a consumului energetic (parte din energia electrică/ gazele necesare pentru gătit consumate în racorduri de uz casnic a fost preluată de societățile comerciale de alimentație publică (fenomenul fast-food).

Însă mai este o componentă deosebit de importantă: migrația internă a vârstnicilor, din mediul urban în cel rural, permanent ori sezonier.

Cauzele care determină acest fenomen sunt (nu neapărat în această ordine):

*Este vorba în primul rând despre persoane născute și crescute în mediul rural, în anii 50-60, a căror urbanizare a fost determinată în anii 60-70 și chiar 80 de industrializarea socialistă. Practic, se întorc acasă, pe proprietăți deținute în totalitate sau în cote părți împreună cu alți membri ai familiei.

*A doua generație, copiii acestora, din cauza lipsei resurselor financiare nu mai au unde să locuiască cu propria familie. În această situație des întâlnită, părinții pensionari merg să locuiască la țară iar tinerii rămân în apartamentul din oraș.

*O mare probabilitate ca membrii celei de-a doua generații să fie plecați în străinătate/ alt oraș/ să aibă propria locuință. În această situație, vârstnicii proprietari care merg să locuiască la țară cel puțin pe perioada verii dacă nu în regim permanent își închiriază (în numeroase cazuri cu evitarea normelor fiscale) apartamentele unor rude/ apropiați din mediul rural, pentru ca adolescenții născuți în mediul rural să urmeze liceul/ facultatea în urban.

*Avantajul material direct al vârstnicului pensionar care migrează cel puțin pe perioada verii în rural, este o reducere substanțială a cheltuielilor de întreținere și cu alimentele și, în din ce în ce mai puține cazuri, faptul ca își poate îngriji proprii părinți aflați la vârste peste speranța de viață. Practic, persoane de 60 de ani își îngrijesc părinți de 80 și peste 80 de ani.

*Dezavantajul direct vizibil pentru comunitate se vede în reducerea consumului de utilități, ceea ce afectează viabilitatea sistemelor. Analize publicate de operatorul de termoficare din Galați arată că în anii 2014-2015-2016 au fost în mod constant între 16.000 și 22.000 de apartamente nelocuite, în funcție de sezon, dintr-un total de 98.000.

*Un alt dezavantaj pe care îl semnalăm este faptul că acest tip de migrație are un impact financiar negativ major asupra bugetelor locale din urban și din urbanul mic, fără a aduce avantaje în mod proporțional în mediul rural. Asta pentru că pensionarii migrează din urban în rural cu tot cu pensii, ceea ce, pentru orașele în care peste 35% dintre locuitori sunt pensionari, reprezintă o parte foarte importantă din cash-flow.

*Nu este permisă greșeală de a considera că pensionarii din mediul urban sunt în totalitate persoane care și-au pierdut/ diminuat semnificativ capacitățile fizice. Ca exemplu, din cei aproximativ 5.500 de pensionari din municipiul Tecuci, aproape 850 (fiecare al șaselea) au sub 60 de ani. Situația este generalizată în orașele industrializate masiv în socialism.

În esență, acești oameni transferă bani din urban în rural, constant, pentru îngrijirea proprietății funciare și imobiliare.

Iar acest aspect este unul cu efecte deosebite în piața muncii la negru întrucât numeroși pensionari, deținători de apartamente în urban dar care locuiesc cel puțin pe perioada verii în satele natale din vecinătate alocă sume importante pentru plata informală a persoanelor care îi ajută în gospodărie, în regim zilier sau nu. În foarte multe cazuri, prestatorul acestor servicii este și beneficiar al venitului minim garantat în comuna respectivă.

În consecință, statutul de asistat social care însă are venituri informale se menține suficient de atractiv astfel încât să devină o piedică pentru integrarea voluntară pe piața muncii din alte localități sau județe.

Drept dovadă aducem răspunsul dat de Ministerul Muncii și Justiției Sociale, autoritate căreia i-am solicitat să ne furnizeze datele valabile la începutul trimestrului III al anului 2017 pentru situația implementării OUG nr. 60/ 2016 și a OUG nr 6/ 2017:

La nivel național, 541 de persoane au accesat prima de încadrare într-o localitate la distanță mai mare de 15 kilometri (niciuna în județele Arad, Brăila, Constanța, Covasna, Giurgiu, Ilfov, Sibiu și Timiș, iar cele mai multe în județele Iași (69), Bihor (61), Alba (49), Botoșani (38), Teleorman (35) și Vaslui (33).

Primă de relocare: 18 cazuri, cele mai multe fiind din Maramureș (6), câte 2 în Botoșani și Brăila și câte 1 în Arad, Bihor, Brașov, Buzău, Cluj, Sălaj, Satu Mare și Tulcea.

Este clar că pentru a rezolva/ diminua efectele cumulate ale situațiilor descrise este nevoie nu de una ci de mai multe măsuri aplicate atât simultan cât și etapizat.

Este mult prea simplu (și, evident, insuficient) să crezi că **doar** stimularea natalității este soluția problemei depopulării.

O creștere **acum** a natalității înseamnă că cei născuți astăzi vor deveni contribuabili cel mai devreme peste 20-25 de ani.

Ori, până atunci, este obligatoriu ca statul/ societatea să fie pregătit(ă) să gestioneze corect și în folosul cetățenilor probleme care încă nu sunt de mare amploare dar care se apropie accelerat:

*Abandonul apartamentelor din blocurile construite înainte de 1990.

*Îngrijirea vârstnicilor fără copii (opțiunea de a avea sau nu copii trebuie să rămână intangibilă).

Autoritatea nu trebuie să facă vreo distincție cu caracter discriminatoriu) sau a celor abandonați de proprii copii.

*Gestiunea proprietăților nerevendicate ori grevate de datorii, în primul rând către bugetele locale.

Ținând cont de marile probleme bugetare prezente și viitoare generate de cheltuielile cu salariile și pensiile, este foarte probabilă creșterea impozitelor pe proprietate.

Deasemenea, este de așteptat ca în următorii 10-15-20 de ani, cel puțin 35-40% din actualii proprietari imobiliari/ funciari să atingă ori depășească speranța medie de viață; este deci previzibilă inversarea piramidei contribuabililor: de la multe proprietăți cu mulți proprietari vom ajunge rapid, în cel mult două decenii, la multe proprietăți cu puțini proprietari.

Ca urmare a acestei stări de fapt, implementarea conceptului de zona metropolitană, inclusiv la nivelul municipiilor de rang II, cu toate avantajele sale (acces la finanțări pentru infrastructură prin cooperare instituțională directă între UAT-uri de ranguri diferite) ar duce la diminuarea efectelor negative descrise mai sus, generate de migrația internă (urban spre rural), a persoanelor, întrucât ar permite ca administrația locală a UAT de domiciliu și, implicit, serviciile publice, să își urmeze cetățeanul, respectiv, contribuabilul/ consumatorul, în proximitatea geografică.

Este de dorit ca serviciul public/ societatea publică de furnizare a apei potabile din reședința de județ să nu înregistreze pierderi în cazul în care un consumator își stabilește, fie și temporar/ sezonier, reședința într-un UAT învecinat în care, ca urmare

a dezvoltării inegale, nu există rețea de apă potabilă sau aceasta nu acopera în totalitate localitatea.

La fel în cazul gazelor naturale, este de dorit ca diminuarea consumului în rețeaua urbană să fie compensată de creșterea acestuia în rețeaua din localitățile rurale învecinate, în detrimentul încălzirii cu lemne, mai ales a celor de proveniență ilicită.

Și în cazul energiei electrice este de dorit ca sporirea numărului de consumatori/ racorduri din mediul rural să poată susține investiții în extinderea și modernizarea rețelelor fără a afecta în niciun fel efortul de reabilitare a celor din mediul urban.

Astfel, cooperarea instituțională directă între UAT-uri învecinate de rang diferit, asociate în zone metropolitane, ar permite, cu precădere în cazul municipiilor de rang II și al localităților învecinate, să își conjuge eforturile pentru diminuarea (în primă fază) a decalajelor de dezvoltare între zonele adiacente reședințelor de județ, favorizate de actuala formulare a Legii zonelor metropolitane.

Depopularea urbană cauzată de migrația internă, urban spre rural, mai ales dinspre urbanul mic spre rural și în special a vârstnicilor creează numeroase probleme legate de gestionarea proprietății private din municipii/ orașe. În sens invers, scăderea mai puțin vertiginoasă a populației de vârstă tânără din mediul rural impune societății să utilizeze această resursă pentru echilibrarea contribuțiilor și a consumului între urbanul mare, urbanul mic și rural. Această situație poate fi însă determinată doar dacă și doar atunci când, inclusiv ca urmare a implementării generalizate, de către autoritățile locale, a modificărilor propuse pentru îmbunătățirea Legii zonelor metropolitane, municipiile de rang II vor reuși, împreună cu UAT-urile învecinate, să își asigure propria creștere economică într-un ritm apropiat de media regiunii de dezvoltare din care fac parte.

UAT RANG II	STATUT	JUDEȚ	POPULAȚIE 1 IAN 2017
Aiud	municipiu	AB	26.091
Alba Iulia	municipiu reședință de județ	AB	74.425
Blaj	municipiu	AB	20.929
Sebeș	municipiu	AB	32.481
Arad	municipiu reședință de județ	AG	178.337
Câmpulung	municipiu	AG	36.516
Curtea de Argeș	municipiu	AG	33.147
Pitești	municipiu reședință de județ	AG	175.653
Onești	municipiu	BC	52.137
Bistrița	municipiu reședință de județ	BN	93.680
Botoșani	municipiu reședință de județ	BT	121.756
Dorohoi	municipiu	BT	31.094
Codlea	municipiu	BV	26.035
Făgăraș	municipiu	BV	39.478
Săcele	municipiu	BV	36.185
Buzău	municipiu reședință de județ	BZ	134.457
Râmnicu Sărat	municipiu	BZ	40.394
Călărași	municipiu reședință de județ	CL	77.183
Oltenița	municipiu	CL	28.050
Caransebeș	municipiu	CS	30.217
Reșița	municipiu reședință de județ	CS	87.511
Câmpia Turzii	municipiu	CJ	28.081
Dej	municipiu	CJ	38.734
Gherla	municipiu	CJ	23.174
Turda	municipiu	CJ	56.759
Mangalia	municipiu	CT	41.879
Medgidia	municipiu	CT	45.739
Sfântu Gheorghe	municipiu reședință de județ	CV	64.773
Târgu Secuiesc	municipiu	CV	20.098
Târgoviște	municipiu reședință de județ	DB	92.859
Calafat	municipiu	DJ	18.303
Tecuci	municipiu	GL	44.914
Giurgiu	municipiu reședință de județ	GR	68.360
Motru	municipiu	GJ	22.657
Târgu Jiu	municipiu reședință de județ	GJ	96.196
Miercurea-Ciuc	municipiu reședință de județ	HR	41.966
Odorheiu Secuiesc	municipiu	HR	38.460

Brad	municipiu	HD	15.739
Deva	municipiu reședință de județ	HD	69.924
Hunedoara	municipiu	HD	73.634
Orăștie	municipiu	HD	22.385
Petroșani	municipiu	HD	42.710
Fetești	municipiu	IL	35.260
Slobozia	municipiu reședință de județ	IL	52.643
Urziceni	municipiu	IL	17.322
Pașcani	municipiu	IS	42.883
Baia Mare	municipiu reședință de județ	MM	147.005
Sighetu Marmăției	municipiu	MM	43.898
Drobeta-Turnu Severin	municipiu reședință de județ	MH	108.491
Orșova	municipiu	MH	12.762
Reghin	municipiu	MS	38.125
Sighișoara	municipiu	MS	34.038
Târgu Mureș	municipiu reședință de județ	MS	149.509
Târnăveni	municipiu	MS	26.299
Piatra-Neamț	municipiu reședință de județ	NT	114.291
Roman	municipiu	NT	70.116
Caracal	municipiu	OT	34.765
Slatina	municipiu reședință de județ	OT	83.752
Câmpina	municipiu	PH	37.258
Zalău	municipiu reședință de județ	SJ	69.581
Carei	municipiu	SM	24.402
Satu Mare	municipiu reședință de județ	SM	121.680
Mediaș	municipiu	SB	58.149
Sibiu	municipiu reședință de județ	SB	16.9317
Câmpulung Moldovenesc	municipiu	SV	20.091
Fălticeni	municipiu	SV	31.464
Rădăuți	municipiu	SV	33.463
Suceava	municipiu reședință de județ	SV	117.626
Vatra Dornei	municipiu	SV	16.985
Alexandria	municipiu reședință de județ	TR	51.447
Roșiori de Vede	municipiu	TR	32.132
Turnu Măgurele	municipiu	TR	29.431
Lugoj	municipiu	TM	47.434
Tulcea	municipiu reședință de județ	TL	88.762
Drăgășani	municipiu	VL	20.698
Râmnicu Vâlcea	municipiu reședință de județ	VL	118.361

Bârlad	municipiu	VL	72.165
Huși	municipiu	VL	30.416
Vaslui	municipiu reședință de județ	VL	104.929
Adjud	municipiu	VN	93.741
Focșani	municipiu reședință de județ	VN	20.429